

ชื่อเรื่อง รูปแบบการนิเทศแบบเสริมพลังเพื่อพัฒนาสมรรถนะการจัดการเรียนรู้
ของครูภาษาไทยระดับมัธยมศึกษาตอนต้น โรงเรียนในสังกัดสำนักงาน
เขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต ๒๖

ผู้วิจัย นางนพพรดี นามพุทธา ศึกษานิเทศก์ วิทยฐานะ ศึกษานิเทศก์ชำนาญการพิเศษ

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้เป็นการพัฒนารูปแบบการนิเทศแบบเสริมพลังเพื่อพัฒนาสมรรถนะ
การจัดการเรียนรู้ของครูภาษาไทยระดับมัธยมศึกษาตอนต้น โรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่
การศึกษามัธยมศึกษา เขต ๒๖ มีวัตถุประสงค์การวิจัยเพื่อ ๑) ศึกษาสภาพปัญหา ความต้องการ
และแนวทางการนิเทศ ๒) พัฒนารูปแบบการนิเทศ ๓) ทดลองและขยายผลสู่การปฏิบัติจริง
การใช้รูปแบบการนิเทศ และ ๔) ประเมินผลการใช้รูปแบบการนิเทศ การดำเนินการวิจัยแบ่งออกเป็น
๔ ระยะคือ ระยะที่ ๑ ๑) ศึกษาสภาพปัญหา ความต้องการ และแนวทางการนิเทศ กลุ่มตัวอย่าง
ครูภาษาไทย จำนวน ๑๙๖ คน ผู้บริหารสถานศึกษา และหัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ จำนวน ๑๒ คน
ระยะที่ ๒ พัฒนารูปแบบการนิเทศ กลุ่มเป้าหมาย หัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ จำนวน ๓๕ คน
และผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน ๑๒ คน ระยะที่ ๓ การทดลองและขยายผลสู่การปฏิบัติการใช้รูปแบบ
การนิเทศ กลุ่มเป้าหมายทดลอง ได้แก่ ผู้นิเทศ และผู้รับการนิเทศ จำนวน ๔๑ คน และนักเรียน
จำนวน ๒๒๕ คน กลุ่มเป้าหมายขยายผล ได้แก่ ผู้นิเทศ และผู้รับการนิเทศ จำนวน ๗๑ คน
และนักเรียน จำนวน ๒๔๐ คน ระยะที่ ๔ การประเมินผลการใช้รูปแบบการนิเทศ กลุ่มเป้าหมาย
ทดลอง ได้แก่ ผู้นิเทศ และผู้รับการนิเทศ จำนวน ๗๑ คน และผู้ปกครองนักเรียน จำนวน ๑๗๕ คน
วิเคราะห์ข้อมูลโดยหาค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ผลการวิจัยปรากฏดังนี้

๑. ผลศึกษาสภาพปัญหา ความต้องการ และแนวทางการนิเทศ พบว่า สภาพปัญหา
การนิเทศโดยรวมมีสภาพปัญหาอยู่ในระดับมากที่สุด ความต้องการการนิเทศ พบว่า ต้องการ
ให้ผู้นิเทศสร้างขวัญกำลังใจโดยการให้ความรู้เกี่ยวกับการออกแบบการเรียนการสอน และเทคนิค
วิธีการสอนรูปแบบใหม่ ๆ ที่ให้ผู้รับการนิเทศเกิดความพร้อมในการรับการนิเทศ สำหรับแนวทาง
การนิเทศ ควรมีการศึกษาปัญหาและความต้องการด้านการนิเทศ ควรมีการระบุปัญหาสำคัญ
และความต้องการนิเทศของครู ควรมีการจัดสนทนาทางวิชาการ เพื่อแลกเปลี่ยนเรียนรู้ในเรื่อง
น่าสนใจ

๒. ผลการออกแบบและพัฒนารูปแบบการนิเทศ พบว่า รูปแบบการนิเทศแบบเสริม
พลัง เพื่อพัฒนาสมรรถนะการจัดการเรียนรู้ของครูภาษาไทยระดับมัธยมศึกษาตอนต้น
โรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต ๒๖ ประกอบด้วย กระบวนการ

นิเทศแบบเสริมพลัง ที่เรียกว่า SPIDER ได้แก่ ขั้นตอนที่ ๑ การสำรวจสภาพปัญหา (Survey) ขั้นตอนที่ ๒ การวางแผนการนิเทศ (Plan) ขั้นตอนที่ ๓ การให้ความรู้ก่อนการนิเทศ (Informing) ขั้นตอนที่ ๔ การปฏิบัติการนิเทศ (Do) ขั้นตอนที่ ๕ การประเมินผลการนิเทศ (Evaluation) และขั้นตอนที่ ๖ การสร้างขวัญกำลังใจ (Reinforcing)

๓. ผลการทดลองและขยายผลสู่การปฏิบัติจริงการใช้รูปแบบการนิเทศแบบเสริมพลัง เพื่อพัฒนาสมรรถนะการจัดการเรียนรู้ พบว่า ผู้นิเทศมีความรู้ความเข้าใจและมีทักษะการนิเทศ การสอนหลังได้รับการนิเทศแบบเสริมพลังสูงกว่าก่อนได้รับการนิเทศแบบเสริมพลัง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .๐๕ และครูผู้รับการนิเทศ มีความรู้ความเข้าใจและมีทักษะการจัดการเรียนรู้หลังได้รับการนิเทศแบบเสริมพลังสูงกว่าก่อนได้รับการนิเทศแบบเสริมพลัง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .๐๕ และผู้นิเทศและครูผู้รับการนิเทศมีความพึงพอใจ โดยรวมอยู่ในระดับความพึงพอใจมากที่สุด นอกจากนี้นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑ – ๓ มีความรู้และมีทักษะในการใช้ภาษาด้านการฟัง พูด อ่าน และเขียนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .๐๕ และมีเจตคติของนักเรียนที่มีต่อการเรียนรู้ภาษาไทยโดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด

๔. ผลการประเมินผลการใช้รูปแบบการนิเทศ พบว่า จากผลการประเมินการใช้รูปแบบการนิเทศแบบเสริมพลัง เพื่อพัฒนาสมรรถนะการจัดการเรียนรู้ของครูภาษาไทยระดับมัธยมศึกษาตอนต้น โรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต ๒๖ โดยรวมมีประสิทธิภาพอยู่ในระดับมากที่สุด และผลการประเมินผลการใช้รูปแบบการนิเทศแบบเสริมพลัง เพื่อพัฒนาสมรรถนะการจัดการเรียนรู้ของครูภาษาไทยระดับมัธยมศึกษาตอนต้น โรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต ๒๖ โดยรวมอยู่ในระดับความคิดเห็นมากที่สุด